

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2023 Rhif 1296 (Cy. 231)

DIOGELU'R AMGYLCHEDD, CYMRU

Gorchymyn Gwahardd Gwaredu Gwastraff Bwyd
i Garthffos (Sancsiynau Sifil) (Cymru) 2023

Gwnaed - - - - 29 Tachwedd 2023

Yn dod i rym - - 6 Ebrill 2024

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn hwn drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 36(2), 39, 42, 45, a 52 i 55 o Ddeddf Gorfodi Rheoleiddiol a Sancsiynau 2008(1) ("Deddf 2008").

Mae Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori yn unol ag adrannau 59(3) a 60 o Ddeddf 2008(2) ac maent wedi eu bodloni (yn unol ag adran 66 o Ddeddf 2008) y bydd awdurdodau lleol (sef y rheoleiddiwr at ddiben y Gorchymyn hwn) yn gweithredu yn unol â'r egwyddorion y cyfeirir atynt yn adran 5(2) o'r Ddeddf honno wrth arfer pŵer a roddir gan y Gorchymyn hwn.

Yn unol ag adran 61(2) o Ddeddf 2008(3), gosodwyd drafft o'r Gorchymyn hwn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad.

Enwi, dod i rym a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Gwahardd Gwaredu Gwastraff Bwyd i Garthffos (Sancsiynau Sifil) (Cymru) 2023.

(2) Daw i rym ar 6 Ebrill 2024.

(3) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "Deddf 1990" ("the 1990 Act") yw Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990(4);

ystyr "swyddog gorfodaeth" ("enforcement officer") yw person a awdurdodir o dan erthygl 4(1).

- (1) 2008 p. 13. Diwygiwyd adran 36(2) gan adran 21(2)(f) o Ddeddf Menter 2016 (p. 12); diwygiwyd adrannau 39 a 42 gan baragraff 12 o Atodlen 5 i O.S. 2015/664. Diffinnir "prescribed" yn adran 71(1) o Ddeddf 2008.
- (2) Mae adran 71(1) o Ddeddf 2008 yn darparu mai ystyr "relevant authority", mewn perthynas â darpariaeth a wneir o dan Ran 3 neu yn rhinwedd y Rhan honno gan Weinidogion Cymru, yw Gweinidogion Cymru.
- (3) Mae'r cyfeiriad yn adran 61(2) o Ddeddf 2008 at Gynulliad Cenedlaethol Cymru bellach yn cael effaith fel cyfeiriad at Senedd Cymru, yn rhinwedd adran 150A(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32).
- (4) 1990 p. 43; mewnosodwyd adran 34D gan adran 66(1) o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 (dccc 3). Mae diwygiadau pellach i'r Ddeddf nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

Y rheoleiddiwr

3. Y rheoleiddiwr, at ddibenion gorfodi trosedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990, yw'r awdurdod lleol ar gyfer yr ardal y mae'r fangre ynddi.

Gorfodaeth

4.—(1) Caiff y rheoleiddiwr awdurdodi unrhyw berson i arfer unrhyw un neu ragor o'r pwerau a bennir yn erthygl 6 os ymddengys i'r rheoleiddiwr fod y person hwnnw yn addas i'w arfer neu i'w harfer.

(2) Rhaid i awdurdodiad o dan baragraff (1) fod yn ysgrifenedig.

Sancsiynau sifil

5. Mae'r Atodlen yn gwneud darpariaeth ynghylch y sancsiynau sifil y caniateir eu gosod at ddiben gorfodi trosedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990.

Pwerau swyddogion gorfodaeth

6.—(1) Caiff swyddog gorfodaeth fynd i unrhyw fangre ar unrhyw adeg resymol at ddiben penderfynu a yw trosedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 yn cael ei chyflawni neu wedi ei chyflawni.

(2) Rhaid i swyddog gorfodaeth, os gofynnir iddo wneud hynny, ddangos tystiolaeth o awdurdodiad y swyddog hwnnw.

(3) Caiff ynad heddwch, drwy warant wedi ei llofnodi, ganiatáu i swyddog gorfodaeth fynd i fangre at ddiben penderfynu a yw trosedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 yn cael ei chyflawni neu wedi ei chyflawni, gan ddefnyddio grym rhesymol os oes ei angen, os yw'r ynad wedi ei fodloni ar sail gwybodaeth ysgrifenedig ar lw—

(a) bod sail resymol dros fynd i'r fangre honno, a

(b) bod unrhyw un neu ragor o'r amodau ym mharagraff (4) wedi ei fodloni neu eu bodloni.

(4) Yr amodau yw—

(a) bod mynediad i'r fangre wedi ei wrthod, neu'n debygol o gael ei wrthod, a bod hysbysiad o'r bwriad i wneud cais am warant wedi ei roi i'r meddiannydd,

(b) y byddai gofyn am gael mynediad i'r fangre, neu roi hysbysiad o'r bwriad i wneud cais am warant, yn tanseilio'r amcan o fynd i'r fangre,

(c) bod angen mynd i'r fangre ar fyrder, neu

(d) nad yw'r fangre wedi ei meddiannu neu fod y meddiannydd yn absennol dros dro.

(5) Mae gwarant yn ddilys am un mis.

(6) Caiff swyddog gorfodaeth sy'n mynd i fangre o dan yr erthygl hon, neu warant a ddyroddir odani, ddod â'r personau hynny y mae'r swyddog gorfodaeth yn ystyried eu bod yn angenrheidiol.

(7) Rhaid i swyddog gorfodaeth sy'n mynd i unrhyw fangre nad yw wedi ei meddiannu, neu fangre y mae'r meddiannydd yn absennol ohoni dros dro, adael y fangre wedi ei diogelu yr un mor effeithiol rhag mynediad anawdurdodedig ag yr oedd cyn mynd iddi.

(8) Caiff swyddog gorfodaeth sy'n mynd i fangre o dan yr erthygl hon, neu warant a ddyroddir odani—

(a) edrych ar unrhyw gofnodion (ar ba ffurf bynnag y'u cedwir) a chymryd copi o unrhyw gofnodion y mae ganddo reswm dros gredu y gallant fod yn ofynnol fel tystiolaeth mewn achos o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 neu'r Gorchymyn hwn, neu ymafael mewn unrhyw gofnodion o'r fath a'u cadw,

- (b) pan fo unrhyw gofnodion o'r fath yn cael eu storio ar ffurf electronig—
- (i) cael mynediad i unrhyw gyfrifiadur ac unrhyw gyfarpar neu ddeunydd cysylltiedig sy'n cael ei ddefnyddio neu sydd wedi cael ei ddefnyddio mewn cysylltiad â'r cofnodion ac arolygu a gwirio gweithrediad unrhyw gyfrifiadur o'r fath ac unrhyw gyfarpar neu ddeunydd cysylltiedig o'r fath,
  - (ii) ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson a chanddo ofal dros y cyfrifiadur, y cyfarpar neu'r deunydd, neu sydd fel arall yn ymwneud â gweithrediad y cyfrifiadur, y cyfarpar neu'r deunydd, ddarparu unrhyw gymorth a all fod yn rhesymol ofynnol, a
  - (iii) ei gwneud yn ofynnol i'r cofnodion gael eu dangos ar ffurf sy'n caniatáu mynd â hwy ymaith.
- (9) Rhaid i swyddog gorfodaeth—
- (a) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl ymafael mewn unrhyw gofnodion o dan baragraff (8), ddarparu derbynneb ysgrifenedig i'r meddiannydd sy'n nodi'r cofnodion hynny, a
  - (b) dychwelyd y cofnodion i'r meddiannydd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol unwaith nad ydynt yn ofynnol mwyach at ddibenion achos o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 neu'r Gorchymyn hwn.
- (10) Caiff swyddog gorfodaeth sy'n mynd i fangre o dan yr erthygl hon, neu warant a ddyroddir odani, at ddibenion ymchwilio i droseddau o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 neu gasglu tystiolaeth a all fod yn ofynnol mewn achos o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 neu'r Gorchymyn hwn—
- (a) mesur, neu dynnu ffotograffau, neu wneud recordiadau o unrhyw ran o'r fangre, unrhyw wrthrych ar y fangre neu unrhyw beth sydd ynghlwm wrth y fangre neu sydd fel arall yn ffurfio rhan ohoni,
  - (b) cymryd sampl o unrhyw eitem neu unrhyw sylwedd,
  - (c) gweithredu unrhyw offer a geir ar y fangre,
  - (d) ymafael mewn unrhyw offer a geir ar y fangre a chadw'r offer hwnnw am gyhyd ag sy'n rhesymol angenrheidiol.
- (11) Caiff swyddog gorfodaeth ddinistrio neu waredu fel arall unrhyw sampl a gymerir o dan yr erthygl hon pan na fydd y sampl yn ofynnol mwyach.
- (12) Rhaid i swyddog gorfodaeth—
- (a) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl ymafael mewn unrhyw offer o dan baragraff (10)(d), ddarparu derbynneb ysgrifenedig i'r meddiannydd sy'n nodi'r offer yr ymafaelwyd ynddynt, a
  - (b) dychwelyd yr offer i'r meddiannydd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol unwaith nad ydynt yn ofynnol mwyach at ddibenion achos o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990 neu'r Gorchymyn hwn.
- (13) Nid yw'r erthygl hon yn gymwys i unrhyw fangre o fewn paragraff (a) na (b) o adran 75(5) (eiddo domestig a charafannau) o Ddeddf 1990.

YR ATODLEN

Erthygl 5

Sanctsiynau sifil

RHAN 1

Cosbau ariannol benodedig

Gosod cosb ariannol benodedig

1.—(1) Caiff y rheoleiddiwr drwy hysbysiad osod cosb ariannol benodedig ar berson (“cosb ariannol benodedig”) mewn perthynas â throstedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990.

(2) Cyn gwneud hynny, rhaid i'r rheoleiddiwr fod wedi ei fodloni y tu hwnt i amheuaeth resymol fod y person wedi cyflawni'r drostedd.

(3) Swm y gosb i'w thalu i'r rheoleiddiwr fel cosb ariannol benodedig yw £300.

Hysbysiad o fwriad

2.—(1) Pan fo'r rheoleiddiwr yn cynnig gosod cosb ariannol benodedig ar berson, rhaid i'r rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad o'r hyn a gynigir (“hysbysiad o fwriad”) i'r person hwnnw.

(2) Rhaid i'r hysbysiad o fwriad gynnwys—

(a) y seiliau dros y cynnig i osod y gosb;

(b) swm y gosb;

(c) datganiad y gellir cael rhyddhad rhag atebolrwydd am y gosb drwy dalu 50% o'r gosb o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad;

(d) gwybodaeth am—

(i) effaith y taliad rhyddhau hwnnw;

(ii) yr hawl i gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad o fwriad;

(iii) ym mha amgylchiadau na chaiff y rheoleiddiwr osod y gosb (gan gynnwys unrhyw amddiffyniadau sy'n ymwneud â'r drostedd y cyflwynir yr hysbysiad mewn perthynas â hi).

Rhyddhau rhag atebolrwydd

3. Caiff y gosb ei rhyddhau os yw person sy'n cael hysbysiad o fwriad yn talu 50% o swm y gosb o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad.

Cyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau

4. Caiff person y cyflwynir hysbysiad o fwriad iddo, o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad, gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau ysgrifenedig i'r rheoleiddiwr mewn perthynas â'r cynnig i osod y gosb ariannol benodedig.

Cyflwyno hysbysiad terfynol

5.—(1) Os nad yw'r person sydd wedi cael hysbysiad o fwriad yn ei ryddhau ei hun rhag atebolrwydd o fewn 28 o ddiwrnodau, caiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad terfynol (“hysbysiad terfynol”) sy'n gosod cosb ariannol benodedig.

(2) Ni chaiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad terfynol i berson pan fo'r rheoleiddiwr wedi ei fodloni na fyddai'r person, oherwydd unrhyw amddiffyniad, yn agored i gael ei euogfarnu o'r drosedd y mae'r hysbysiad yn ymwneud â hi.

(3) Ni chaiff y rheoleiddiwr sy'n cyflwyno hysbysiad terfynol sy'n ymwneud â chosb ariannol benodedig gyflwyno unrhyw hysbysiad arall o dan y Gorchymyn hwn mewn perthynas â'r drosedd.

Cynnwys hysbysiad terfynol

6. Rhaid i hysbysiad terfynol gynnwys gwybodaeth am—

- (a) y seiliau dros osod y gosb,
- (b) swm y gosb,
- (c) sut y caniateir talu,
- (d) y cyfnod o 56 o ddiwrnodau y mae rhaid talu o'i fewn,
- (e) manylion y disgowntiau am dalu'n gynnar a'r cosbau am dalu'n hwyr,
- (f) hawliau apelio, ac
- (g) canlyniadau peidio â thalu.

Disgownt am dalu'n gynnar

7. Os yw person y cyflwynwyd hysbysiad o fwriad iddo wedi cyflwyno sylwadau neu wrthwynebiadau ynglŷn â'r hysbysiad hwnnw o fewn y terfyn amser, caiff y person hwnnw ryddhau hysbysiad terfynol drwy dalu 50% o'r gosb o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad terfynol.

Apelau yn erbyn hysbysiad terfynol

8.—(1) Caiff y person sy'n cael hysbysiad terfynol apelio yn ei erbyn.

(2) Y seiliau dros apelio yw—

- (a) bod y penderfyniad yn seiliedig ar wall ffeithiol;
- (b) bod y penderfyniad yn anghywir mewn cyfraith;
- (c) bod y penderfyniad yn afresymol;
- (d) unrhyw reswm tebyg arall.

Peidio â thalu ar ôl 56 o ddiwrnodau (cosb am dalu'n hwyr)

9.—(1) Rhaid i'r gosb gael ei thalu o fewn 56 o ddiwrnodau i gael hysbysiad terfynol.

(2) Os na thelir y gosb o fewn 56 o ddiwrnodau cynyddir y swm sy'n daladwy 50%.

(3) Yn achos apêl, mae'r gosb yn daladwy o fewn 28 o ddiwrnodau i benderfynu'r apêl (os yw'r apêl yn aflwyddiannus), ac os nad yw wedi ei thalu o fewn 28 o ddiwrnodau cynyddir swm y gosb 50%.

Achosion troseddol

10.—(1) Os cyflwynir hysbysiad o fwriad ar gyfer cosb ariannol benodedig i unrhyw berson—

- (a) ni chaniateir dechrau achos troseddol yn erbyn y person hwnnw am y drosedd mewn cysylltiad â'r weithred neu'r anweithred y mae'r hysbysiad yn ymwneud â hi cyn 28 o ddiwrnodau o'r dyddiad y ceir yr hysbysiad o fwriad, a

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(b) os yw'r person hwnnw yn ei ryddhau ei hun rhag atebolrwydd yn y fath fodd, ni chaniateir ar unrhyw adeg euogfarnu'r person hwnnw o'r drosedd mewn perthynas â'r weithred neu'r anweithred honno.

(2) Os gosodir cosb ariannol benodedig ar unrhyw berson, ni chaniateir ar unrhyw adeg euogfarnu'r person hwnnw o'r drosedd mewn cysylltiad â'r weithred neu'r anweithred sy'n arwain at y gosb.

RHAN 2

Cosbau ariannol amrywiadwy

Gosod cosb ariannol amrywiadwy

11.—(1) Caiff y rheoleiddiwr drwy hysbysiad osod cosb ariannol ar berson sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw dalu i'r rheoleiddiwr unrhyw swm a bennir gan y rheoleiddiwr ("cosb ariannol amrywiadwy") mewn perthynas â throedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf 1990.

(2) Cyn gwneud hynny, rhaid i'r rheoleiddiwr fod wedi ei fodloni y tu hwnt i amheuaeth resymol fod y person wedi cyflawni'r drosedd.

(3) Pan osodir cosb ariannol amrywiadwy mewn perthynas â throedd—

(a) y gellir ei rhoi ar brawf yn ddiannod yn unig, a

(b) sydd i'w chosbi ar euogfarn ddiannod drwy ddirwy (pa un a yw hefyd i'w chosbi drwy gyfnod o garchar ai peidio),

ni chaniateir i swm y gosb ariannol amrywiadwy fod yn fwy nag uchafswm y ddirwy honno (os oes uchafswm).

(4) Cyn cyflwyno hysbysiad sy'n ymwneud â chosb ariannol amrywiadwy i berson, caiff y rheoleiddiwr ei gwneud yn ofynnol i'r person ddarparu unrhyw wybodaeth sy'n rhesymol at ddiben cadarnhau swm unrhyw fudd ariannol sy'n deillio o'r drosedd.

Hysbysiad o fwriad

12.—(1) Pan fo'r rheoleiddiwr yn cynnig gosod cosb ariannol amrywiadwy ar berson, rhaid i'r rheoleiddiwr gyflwyno i'r person hwnnw hysbysiad o'r hyn a gynigir ("hysbysiad o fwriad").

(2) Rhaid i'r hysbysiad o fwriad gynnwys—

(a) y seiliau dros y cynnig i osod y gosb;

(b) swm y gosb;

(c) gwybodaeth am—

(i) yr hawl i gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad o fwriad;

(ii) ym mha amgylchiadau na chaiff y rheoleiddiwr osod y gosb (gan gynnwys unrhyw amddiffyniadau rhag y drosedd y cyflwynir yr hysbysiad mewn perthynas â hi).

Cyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau

13. Caiff person y cyflwynir hysbysiad o fwriad iddo, o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y cafwyd yr hysbysiad, gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau ysgrifenedig i'r rheoleiddiwr mewn perthynas â'r cynnig i osod y gosb ariannol amrywiadwy.

Ymgymeriadau trydydd parti

14.—(1) Caiff person y cyflwynir hysbysiad o fwriad iddo gynnig ymgymeriad o ran y camau sydd i'w cymryd gan y person hwnnw (gan gynnwys talu swm o arian) er budd unrhyw berson y mae'r drosedd yn effeithio arno (“ymgymeriad trydydd parti”).

(2) Rhaid i'r rheoleiddiwr dderbyn neu wrthod ymgymeriad trydydd parti.

Cyflwyno hysbysiad terfynol

15.—(1) Ar ddiwedd y cyfnod ar gyfer cyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau, rhaid i'r rheoleiddiwr benderfynu pa un ai i osod y gosb ariannol amrywiadwy yn yr hysbysiad o fwriad ai peidio, gydag addasiadau neu hebddynt.

(2) Rhaid i'r rheoleiddiwr ystyried unrhyw ymgymeriad trydydd parti a dderbynnir ganddo wrth benderfynu—

- (a) pa un ai i gyflwyno hysbysiad terfynol ai peidio, a
- (b) swm unrhyw gosb ariannol amrywiadwy a osodir ganddo.

(3) Pan fo'r rheoleiddiwr yn penderfynu gosod cosb ariannol amrywiadwy, rhaid i'r rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad sy'n ei gosod (“hysbysiad terfynol”) sy'n cydymffurfio â pharagraff 16.

(4) Ni chaiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad terfynol i berson pan fo'r rheoleiddiwr wedi ei fodloni na fyddai'r person, oherwydd unrhyw amddiffyniad, yn agored i gael ei euogfarnu o'r drosedd y mae'r hysbysiad yn ymwneud â hi.

Cynnwys hysbysiad terfynol

16. Rhaid i hysbysiad terfynol gynnwys gwybodaeth am—

- (a) y seiliau dros osod y gosb,
- (b) swm y gosb,
- (c) sut y caniateir talu,
- (d) y cyfnod y mae rhaid talu o'i fewn, na chaiff fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau,
- (e) hawliau apelio, ac
- (f) canlyniadau peidio â thalu.

Apelau yn erbyn hysbysiad terfynol

17.—(1) Caiff y person sy'n cael hysbysiad terfynol apelio yn ei erbyn.

(2) Y seiliau dros apelio yw—

- (a) bod y penderfyniad yn seiliedig ar wall ffeithiol;
- (b) bod y penderfyniad yn anghywir mewn cyfraith;
- (c) bod swm y gosb yn afresymol;
- (d) bod y penderfyniad yn afresymol am unrhyw reswm arall;
- (e) unrhyw reswm tebyg arall.

Achosion troseddol

18.—(1) Os—

- (a) gosodir cosb ariannol amrywiadwy ar unrhyw berson, neu
- (b) derbynnir ymgymeriad trydydd parti oddi wrth unrhyw berson,

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

ni chaniateir ar unrhyw adeg euogfarnu'r person hwnnw o'r drosedd mewn cysylltiad â'r weithred neu'r anweithred sy'n arwain at y gosb ariannol amrywiadwy neu'r ymgymeriad trydydd parti ac eithrio mewn achos y cyfeirir ato yn is-baragraff (2).

(2) Mae'r achos y cyfeirir ato yn is-baragraff (1) yn achos—

- (a) pan fo ymgymeriad trydydd parti yn cael ei dderbyn oddi wrth berson,
- (b) pan na fo cosb ariannol amrywiadwy yn cael ei gosod ar y person hwnnw, ac
- (c) pan fo'r person hwnnw yn methu â chydymffurfio â'r ymgymeriad trydydd parti.

(3) Caniateir dechrau achos troseddol am droseddau y gellir eu rhoi ar brawf yn ddiannod y mae ymgymeriad trydydd parti yn is-baragraff (2) yn ymwneud â hwy ar unrhyw adeg hyd at chwe mis o'r dyddiad pan fydd y rheoleiddiwr yn hysbysu'r person bod y person wedi methu â chydymffurfio â'r ymgymeriad hwnnw.

RHAN 3

Cosbau am beidio â chydymffurfio

Cosbau am beidio â chydymffurfio

19.—(1) Os yw person yn methu â chydymffurfio ag ymgymeriad trydydd parti, caiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad i'r person hwnnw sy'n gosod cosb ariannol ("cosb am beidio â chydymffurfio") mewn cysylltiad â'r un drosedd, ni waeth a osodwyd cosb ariannol amrywiadwy hefyd mewn cysylltiad â'r drosedd honno ai peidio.

(2) Rhaid i'r rheoleiddiwr bennu swm y gosb, a rhaid i'r swm hwnnw fod yn ganran o gostau bodloni gweddill gofynion yr ymgymeriad trydydd parti.

(3) Rhaid i'r rheoleiddiwr bennu'r ganran gan roi sylw i holl amgylchiadau'r achos, a chaiff y ganran honno fod yn 100%, os yw'n briodol.

(4) Rhaid i'r hysbysiad gynnwys gwybodaeth am—

- (a) y seiliau dros osod y gosb,
- (b) swm y gosb,
- (c) sut y caniateir talu,
- (d) y cyfnod y mae rhaid talu o'i fewn, na chaiff fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau,
- (e) hawliau apelio,
- (f) canlyniadau peidio â thalu, ac
- (g) unrhyw amgylchiadau pan gaiff y rheoleiddiwr leihau swm y gosb.

(5) Os cyflawnir ymgymeriad trydydd parti cyn y terfyn amser ar gyfer talu'r gosb am beidio â chydymffurfio, nid yw'r gosb yn daladwy.

Apelau yn erbyn cosbau am beidio â chydymffurfio

20.—(1) Caiff person sy'n cael cosb am beidio â chydymffurfio apelio yn ei herbyn.

(2) Y seiliau dros apelio yw—

- (a) bod y penderfyniad yn seiliedig ar wall ffeithiol;
- (b) bod y penderfyniad yn anghywir mewn cyfraith;
- (c) bod y penderfyniad yn annheg neu'n afresymol am unrhyw reswm;
- (d) bod swm y gosb yn afresymol;

- (e) unrhyw reswm tebyg arall.

RHAN 4

Cyfuno sancsiynau

Cyfuno sancsiynau

21.—(1) Ni chaiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad o fwriad sy'n ymwneud â chosb ariannol benodedig os gosodwyd cosb ariannol amrywiadwy ar y person hwnnw sy'n ymwneud â'r un weithred neu anweithred.

(2) Ni chaiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad o fwriad sy'n ymwneud â chosb ariannol amrywiadwy i berson os, mewn perthynas â'r un weithred neu anweithred—

- (a) gosodwyd cosb ariannol benodedig ar y person hwnnw, neu
- (b) rhyddhawyd y person hwnnw rhag atebolrwydd am gosb ariannol benodedig ar ôl cyflwyno hysbysiad o fwriad i osod y gosb honno.

RHAN 5

Hysbysiad adennill cost gorfodaeth

Hysbysiaid adennill cost gorfodaeth

22.—(1) Caiff y rheoleiddiwr gyflwyno hysbysiad (“hysbysiad adennill cost gorfodaeth”) i berson y gosodwyd cosb ariannol amrywiadwy arno sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw dalu'r costau y mae'r rheoleiddiwr wedi mynd iddynt mewn perthynas â gosod y gosb ariannol amrywiadwy hyd at yr adeg y'i gosodwyd.

(2) Mae costau yn cynnwys yn benodol—

- (a) costau ymchwilio;
- (b) costau gweinyddu;
- (c) costau cael cyngor arbenigol (gan gynnwys cyngor cyfreithiol).

(3) Rhaid i'r hysbysiad adennill cost gorfodaeth bennu—

- (a) y seiliau dros osod yr hysbysiad,
- (b) y swm y mae'n ofynnol ei dalu,
- (c) sut y caniateir talu,
- (d) y cyfnod y mae rhaid talu o'i fewn, na chaiff fod yn llai nag 28 o ddiwrnodau,
- (e) hawliau apelio, ac
- (f) canlyniadau peidio â thalu.

(4) Caiff y person y cyflwynir yr hysbysiad iddo ei gwneud yn ofynnol i'r rheoleiddiwr ddarparu dadansoddiad manwl o'r swm.

(5) Nid yw'r person y mae'n ofynnol iddo dalu costau yn agored i dalu unrhyw gostau y mae'r person hwnnw'n dangos yr aed iddynt yn ddiangen.

Apelau yn erbyn hysbysiaid adennill cost gorfodaeth

23.—(1) Caiff y person y mae'n ofynnol iddo dalu costau o dan baragraff 22(1) apelio—

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) yn erbyn penderfyniad y rheoleiddiwr i osod y gofyniad i dalu costau,
  - (b) yn erbyn penderfyniad y rheoleiddiwr o ran swm y costau hynny, neu
  - (c) am unrhyw reswm tebyg arall.
- (2) Y seiliau dros apelio yw—
- (a) bod y penderfyniad yn seiliedig ar wall ffeithiol;
  - (b) bod y penderfyniad yn anghywir mewn cyfraith;
  - (c) bod swm y costau yn afresymol;
  - (d) bod y penderfyniad yn afresymol am unrhyw reswm arall;
  - (e) unrhyw reswm tebyg arall.

RHAN 6

Gweinyddu ac apelau

Tynnu hysbysiad yn ôl neu ddiwygio hysbysiad

24. Caiff y rheoleiddiwr ar unrhyw adeg yn ysgrifenedig—

- (a) tynnu cosb ariannol benodedig yn ôl;
- (b) tynnu cosb ariannol amrywiadwy, cosb am beidio â chydymffurfio neu hysbysiad adennill cost gorfodaeth yn ôl neu leihau'r swm a bennir yn y gosb neu'r hysbysiad.

Canllawiau ar ddefnyddio sancsiynau sifil

25.—(1) Pan fo'r Gorchymyn hwn yn rhoi pŵer i'r rheoleiddiwr i osod sancsiwn sifil—

- (a) rhaid i'r rheoleiddiwr gyhoeddi canllawiau ar ei ddefnydd o'r sancsiwn;
- (b) yn achos canllawiau sy'n ymwneud â chosb ariannol benodedig neu gosb ariannol amrywiadwy, rhaid i'r canllawiau gynnwys yr wybodaeth berthnasol;
- (c) rhaid i'r rheoleiddiwr ddiwygio'r canllawiau pan fo'n briodol;
- (d) rhaid i'r rheoleiddiwr roi sylw i'r canllawiau neu'r canllawiau diwygiedig wrth arfer ei swyddogaethau.

(2) Yn achos canllawiau sy'n ymwneud â chosb ariannol benodedig, yr wybodaeth berthnasol y cyfeirir ati yn is-baragraff (1)(b) yw gwybodaeth am—

- (a) ym mha amgylchiadau y mae'r gosb yn debygol o gael ei gosod,
- (b) ym mha amgylchiadau na chaniateir gosod y gosb,
- (c) swm y gosb,
- (d) sut y caniateir cael rhyddhad rhag atebolrwydd am y gosb ac effaith y rhyddhad hwnnw, ac
- (e) hawliau i gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau a hawliau apelio.

(3) Yn achos canllawiau sy'n ymwneud â chosb ariannol amrywiadwy, yr wybodaeth berthnasol y cyfeirir ati yn is-baragraff (1)(b) yw gwybodaeth am—

- (a) ym mha amgylchiadau y mae'r gosb yn debygol o gael ei gosod,
- (b) ym mha amgylchiadau na chaniateir gosod y gosb,
- (c) y materion y mae'r rheoleiddiwr yn debygol o'u hystyried wrth bennu swm y gosb (gan gynnwys person yn rhoi gwybod o'i wirfodd nad yw wedi cydymffurfio), a
- (d) hawliau i gyflwyno sylwadau a gwrthwynebiadau a hawliau apelio.

Canllawiau ychwanegol

26. Rhaid i'r rheoleiddiwr gyhoeddi canllawiau sy'n ymwneud â defnyddio cosbau am beidio â chydymffurfio a hysbysiadau adennill cost gorfodaeth sy'n pennu—

- (a) ym mha amgylchiadau y maent yn debygol o gael eu gosod,
- (b) ym mha amgylchiadau na chaniateir eu gosod,
- (c) materion i'w hystyried wrth bennu'r swm o dan sylw, a
- (d) hawliau apelio.

Ymgynghori ar ganllawiau

27. Rhaid i'r rheoleiddiwr ymgynghori â'r personau hynny y mae'n ystyried eu bod yn briodol cyn cyhoeddi unrhyw ganllawiau neu unrhyw ganllawiau diwygiedig o dan y Gorchymyn hwn.

Cyhoeddi camau gorfodi

28.—(1) Pan fo pŵer yn cael ei roi i'r rheoleiddiwr i osod sancsiwn sifil o dan y Gorchymyn hwn, rhaid i'r rheoleiddiwr o bryd i'w gilydd gyhoeddi adroddiadau sy'n pennu—

- (a) yr achosion y gosodwyd y sancsiwn sifil ynddynt,
- (b) pan fo'r sancsiwn sifil yn gosb ariannol benodedig, yr achosion y cafwyd rhyddhad rhag atebolrwydd am y gosb ynddynt yn sgil talu'r gosb yn dilyn yr hysbysiad o fwriad a heb fod camau pellach yn cael eu cymryd, ac
- (c) pan fo'r sancsiwn sifil yn gosb ariannol amrywiadwy, yr achosion y derbyniwyd ymgymeriad trydydd parti ynddynt.

(2) Yn is-baragraff (1)(a), nid yw'r cyfeiriad at achosion y gosodwyd y sancsiwn sifil ynddynt yn cynnwys achosion pan fo'r sancsiwn wedi ei osod ond wedi ei wrthdroi ar apêl.

(3) Nid yw'r paragraff hwn yn gymwys mewn achosion pan fo Gweinidogion Cymru yn ystyried y byddai cyhoeddi yn amhriodol.

Adennill taliadau

29. Caiff y rheoleiddiwr adennill unrhyw gosb ariannol benodedig, unrhyw gosb ariannol amrywiadwy neu unrhyw gosb am beidio â chydymffurfio a osodir o dan y Gorchymyn hwn ac unrhyw gosb ariannol am dalu'n hwyr, ar orchymyn llys, fel pe bai'n daladwy o dan orchymyn llys.

Apelau

30.—(1) Mae apêl o dan y Gorchymyn hwn yn apêl i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf ("y Tribiwnlys").

(2) Mewn unrhyw apêl pan fo cyflawni trosedd yn fater y mae'n ofynnol penderfynu arno, rhaid i'r rheoleiddiwr brofi'r drosedd honno yn ôl yr un baich profi a'r un safon brofi ag mewn erlyniad troseddol.

(3) Mewn unrhyw achos arall rhaid i'r Tribiwnlys bennu'r safon brofi.

(4) Mae pob hysbysiad wedi ei atal dros dro wrth aros i'r apêl gael ei phenderfynu neu ei thynnu yn ôl.

(5) Caiff y Tribiwnlys, mewn perthynas â gosod cosb neu gyflwyno hysbysiad o dan y Gorchymyn hwn—

- (a) tynnu'r gosb neu'r hysbysiad yn ôl,
- (b) cadarnhau'r gosb neu'r hysbysiad,
- (c) amrywio'r gosb neu'r hysbysiad,

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (d) cymryd unrhyw gamau y gallai'r rheoleiddiwr eu cymryd mewn perthynas â'r weithred neu'r anweithred sy'n arwain at y gosb neu'r hysbysiad, neu
- (e) anfon y penderfyniad o ran pa un ai i gadarnhau'r gosb neu'r hysbysiad ai peidio, neu unrhyw fater sy'n ymwneud â'r penderfyniad hwnnw, at y rheoleiddiwr.

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn hwn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â gwahardd gwaredu gwastraff bwyd i garthffos o dan adran 34D o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 (fel y'i mewnosodwyd gan adran 66(1) o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 (dccc 3)). Mae torri'r gwaharddiad hwn yn drosedd o dan adran 34D(3) o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 (p. 43).

Cyflwynir cyfundrefn sancsiynau sifil i alluogi'r rheoleiddiwr i osod cosbau ariannol penodedig, cosbau ariannol amrywiadwy a chosbau am beidio â chydymffurfio (erthygl 5 a pharagraffau 1, 11 a 19 o'r Atodlen). Y rheoleiddiwr, at ddibenion y Gorchymyn hwn, yw'r awdurdod lleol ar gyfer yr ardal y mae'r fangre ynddi.

Mae'r Gorchymyn hwn yn gwneud darpariaeth ar gyfer y weithdrefn sy'n ymwneud â'r sancsiynau sifil, gan gynnwys apelau. Mae apelau o dan y Gorchymyn hwn i'w cyflwyno i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf.

Mae'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn (paragraffau 25 i 27) yn darparu bod rhaid cyhoeddi canllawiau sy'n ymwneud â defnyddio sancsiynau sifil. Rhaid hefyd gyhoeddi canllawiau sy'n ymwneud â defnyddio cosbau am beidio â chydymffurfio a hysbysiadau adennill cost gorfodaeth (paragraff 26). Cyn i unrhyw ganllawiau gael eu cyhoeddi, mae'n ofynnol i'r rheoleiddiwr ymgynghori (paragraff 27). Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn darparu ar gyfer cyhoeddi gwybodaeth ynghylch camau gorfodi a gymerir gan y rheoleiddiwr (paragraff 28 o'r Atodlen). Mae'r rheoleiddiwr yn gallu adennill costau penodol gorfodaeth (paragraff 22 o'r Atodlen) yn achos cosbau ariannol amrywiadwy.

Mae'r rheoleiddiwr yn gallu adennill unrhyw gosb ariannol benodedig, unrhyw gosb ariannol amrywiadwy neu unrhyw gosb am beidio â chydymffurfio a osodir gan y rheoleiddiwr o dan y Gorchymyn hwn ynghyd ag unrhyw gosb ariannol am dalu'n hwyr (paragraff 29 o'r Atodlen).

Mae erthygl 6 yn rhoi pwerau i swyddogion gorfodaeth i ymchwilio mewn perthynas â throseddau posibl, gan gynnwys pwerau mynediad ac ymafael.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn. Gellir cael copi oddi wrth: Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ ac ar wefan Llywodraeth Cymru ar www.llyw.cymru.